

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă

**LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
UNIVERSALĂ PENTRU COPII, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI
LITERATURII MAGHIARE MATERNE / COMUNICĂRII ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ,
METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE / COMUNICĂRII ÎN LIMBA
ROMÂNĂ ȘI METODICA PREDĂRII MATEMATICII / MATEMATICII ȘI EXPLORĂRII
MEDIULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maternă (20 de puncte)

Olvassa el az alábbi szöveget, válaszoljon a kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Füllentős mese

Volt egyszer, még a régi világban, amikor a királyok udvari bolondot tartottak, azzal mulattatták magukat, no hát akkor élt egy király Nevenincs országban.

Mindene megvolt neki, palotája, gazdagsága, hatalmas országa, csak egy volt a bánata: nem volt udvari bolondja. A szomszéd királyok mind csúfolták, hogy micsoda király az, aki nem tart bolondot a házában. Megunta a király a csúfolódást, kihirdette szerte az országban, hogy jól megfizeti, ha valaki olyan udvari bolond tud lenni, amilyen nincs a szomszéd királyoknak. Jöttek is a jelentkezők a világ mind a hét sarkából, de egyik sem tudott nagyobb bolondságot, mint a többiek.

Fülébe jutott a hír a falu juhászbojtárának, aki arról volt híres, akkorákat tud füllenteni, hogy még maga sem hiszi el. Szó, ami szó, ez a bojtárgyerek feltette magában, hogy elmegy szerencsét próbálni. Beállított hát a királyhoz azzal, hogy fölcsap udvari bolondnak.

– Jól van, fiam – mondta a király. De előbb tegyünk egy próbát! Egybehívjuk a szomszéd királyokat, és füllenthetsz nekik akkorákat, amekkorákat csak akarsz, senki sem fogja elhinni. De ha mégis olyat mondasz, amire azt felelik, hogy nem igaz, akkor fölfogadlak. No, ebben meg is egyeztek.

Mikor mind együtt voltak a királyok, meg azoknak az udvari bolondjai, akkor beengedték a fiút. Az meghajolt illendően és rákezde:

– Kaptam a gazdámtól egy deres csikót. Fölültem a pejre, kivágtattam vele a szőlőbe, ahol éppen hegyezték a zabot. Kapok egyet a markomba, fölmásztam vele egy nagy uborkafára. Ráztam a mogyorót, potyogott az alma. Szedtem föl a körtét, beraktam a diót. Meglátott a kertész, fölhúzott egy répát, úgy hátba dobott, hogy csak úgy kingett-kongott a hátamon a fejsze foka. Aztán elbujdostam. Egy erdőben jártam, végre rátaláltam egy nagy, odvas fára, benne sok megsütött madárfiókára. Fölmásztam, de az öklöm nem fért az odúba, ezért belebújtam. De hogy jöjjek vissza? Otthon a szín alatt volt egy vén szekerce, szűrőből szabott vászon volt a finom éle. Elszaladtam érte, s így kivágtam magam a nagy, odvas fából. Leugrottam róla, éppen a lovam hátára. De ahogy ráhuppantam, a lovam dereka kettészakadt. Volt ott egy nagy botlófa, arról téptem le egy vesszőt, összeköttem vele a lovat. Így nyargaltam tovább. Egyszer csak látom ám, hogy a lovam oldalából kinőtt egy égigérő fa. Nosza, felmásztam rá. A tetejéből lógott egy hosszú kötél. Azon lecsúsztam, hát éppen a pokol kapujához értem. Kinyitotta az ördög, belestem rajta, és uramisten, mit láttam? A fölséges királyokat meg a bolondjaikat éppen akkor nyomkodták bele az ördögök egy forró üstbe.

– Nem igaz, nem igaz! – kiáltották a királyok.

– Na, fiam – mondta a király –, kiálltad a próbát. Fölfogadlak bolondomnak.

A furfangos juhász azóta talán még most is nagyokat füllent, meg néha igazat is mond. Egyszer feltette a nagyuraknak a kérdést:

– Melyik nagyobb, a bolond vagy a király?

Nem mertek rá válaszolni, ezért ő felelt nekik:

– A bolond a dicsőbb fajta! Mert a király egyedül király, de egy bolond százat csinál!

(magyar népmese)

1. Értelmezze e népmese névhasználatát! (Nevenincs ország, névtelen szereplők) **2 pont**
2. Milyen műnembe tartozik a *Füllentős mese*? Írja ki a helyes válasz betűjelét!
a. líra b. dráma c. epika **1 pont**
3. Mutassa be 10–15 mondatban a mese reális/valós elemeit a szöveg alapján! **6 pont**
4. A népmesék melyik típusába tartozik a fenti szöveg? Írja ki a helyes válasz betűjelét, majd indokolja választását egy meghatározó műfaji jellemző megnevezésével!
a. varázsmese (tündérmese)
b. állatmese (fabula, tanító mese)
c. tréfás mese (csali mese) **2 pont**
5. Társítson két rokon értelmű szót a *füllent* szóhoz! **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot a *szín* szó két jelentésével! **2 pont**
7. Bővítse A juhász *füllent.* mondatot
a. jelzővel, b. határozóval! **2 pont**
8. Milyen mássalhangzótörvény érvényesül a *bontsuk, menjünk* szavakban? Írjon még egy példát erre a hangtörvényre! **3 pont**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Pentru mine însă această concentrare era o lungă deznădejde. De multe ori seara, la popotă, era destul un singur cuvânt ca să trezească răscoliri și să întărească dureri amorțite. E îngrozitoare uneori această putere a unei singure propozițiuni, în timpul unei convorbiri normale, ca să pornească dintr-odată măcinarea sufletească, așa cum din zecile de combinații cu șapte litere ale unui lacăt secret, una singură deschide spre interior.

(Camil Petrescu – *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți două cuvinte care conțin diftongi diferiți. **2 puncte**
2. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența următoare: [...] așa cum din zecile de combinații cu șapte litere ale unui lacăt secret, una singură deschide spre interior. **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a sintagmelor subliniate din fragmentul: *E îngrozitoare uneori această putere a unei singure propozițiuni, în timpul unei convorbiri normale, ca să pornească dintr-odată măcinarea sufletească...* **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *legendă*. **10 puncte**
În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *legendă*;
 - precizarea a două trăsături specifice *legendei* incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Egy képzőművészeti múzeumban összesen 7013 művészi alkotás található. A múzeum raktárában 1798 festmény, 968 szobor és 1913 faliszőnyeg van, a többi alkotást a kiállítóteremben helyezték el. Kiállítva kétszer több szobor van, mint festmény, és háromszor több faliszőnyeg, mint festmény.
a) Kerekítse a 7013 számot a százasok egységrendjére! **1 pont**
b) Írja le az 1913-at római számokkal! **1 pont**

- c) Az ábrázolás módszerét használva, számítsa ki a múzeumban található faliszőnyegek számát! **7 pont**
2. Egy televíziókészülék ára 1800 lej. Mennyibe fog kerülni ez a készülék a 15%-os árcsökkentés után? **2 pont**
3. Adott az $ABCD$ téglalap, melynek kerülete 210 mm, valamint $sz = \frac{2H}{5}$, ahol sz a téglalap szélességét, H a téglalap hosszúságát jelöli. Az AB oldalon felvesszük az E pontot úgy, hogy $E \in AB$ és $AE = \frac{2}{5} \cdot AB$.
a) Számítsa ki a téglalap szélességét milliméterben! **3 pont**
b) Ha az $ABCD$ téglalap szélessége 3 cm, bizonyítsa be, hogy $T_{DEBC} = 4T_{ADE}$ (ahol T a területet jelöli). **3 pont**
4. Egy 160 cm oldalhosszúságú, kocka alakú műemlék oldalait lefestették. Számítsa ki, hány négyzetméter a lefestett felület! **3 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii materne/comunicării în limba maternă în învățământul primar (10 puncte)

Mutasson be három kooperatív technikát/módszert a *Füllentős mese* című magyar népmesét feldolgozó órához! Részletezze e technikák/módszerek megvalósítási lehetőségét a megadott népmesével kapcsolatban, és pontosítsa helyüket a szövegfeldolgozó óra különböző mozzanataiban!

Figyeljen a következő szempontokra:

- a tervezett technika/módszer megnevezése **3 pont**
- a tervezett technika/módszer leírása, helye az óra mozzanataiban **3 pont**
- változatos példaanyag és módszertani jártasság **1 pont**
- a módszer alkalmazhatósága a megadott irodalmi szöveg feldolgozására **1 pont**
- a technikák/módszerek megvalósítási lehetősége a megadott szöveggel kapcsolatban **2 pont**

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în maximum o pagină, rolul *învățării prin cooperare* în activizarea elevilor în lecțiile de comunicare în limba română la clasa I și clasa a II-a, având în vedere următoarele aspecte:

- explicarea specificului învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română;
- formularea unui punct de vedere personal cu privire la importanța utilizării învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa I și clasa a II-a;
- prezentarea succintă a rolului formativ al învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa I și clasa a II-a;
- menționarea a două mijloace de învățământ care pot contribui la eficientizarea utilizării învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa I și clasa a II-a.

Notă! Se punctează și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Adott az alábbi sajátos kompetencia a II. osztály számára jelenleg érvényben lévő Matematika és környezetismeret tantervből (OMEN nr. 3418/2013):

Identificarea și utilizarea unităților de măsură uzuale pentru lungime, capacitate, masă (metrul, centimetrul, litrul, mililitrul, kilogramul, gramul) și a unor instrumente adecvate

- a) Az adott sajátos kompetenciából kiindulva, írjon két tanulási tevékenységet, melyet egy ismeretközlő órán alkalmazna! **4 pont**
- b) Mutassa be egy tanítási módszer alkalmazását, melyet az adott sajátos kompetencia kialakítása érdekében alkalmazna, felhasználva egyet az a) pontban leírt két tanulási tevékenység közül. **6 pont**